11 Ιουλίου 2024

π. Σωφρόνιος Σαχάροφ: Η έκσταση ως κάθοδος

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

[Προηγούμενη δημοσίευση:http://bitly.com/1fpvRqb]

III

???? ? ??????????? ??????????? ????????????? ??? ?????? ??? ??? ??? ???????? ?? ?? ??? ?? ???? ??? ??? ????? ????????? ????? ??? ?? ???????? ????? ??? ????? ????? ?? ??????? ???????? ??? ????????. ? ???????? ??? ??? ???????? ?????? ??? ??. ???????? ??? ??????, ???? ?????? ?????? ??? ??????? ?? ???? ????????? ???????. ????? ??? ? ??????????? ?? ????? ????????????? ????, ? ??. ???????? ??????, ??????????? ?? ?????? ??? ? ???? ??? ???????? ????? ???? ????? ???????? ?? ?? ???: ? ????, ???? ??? ? ???? ????? ???????, ?????????????, ??? ??????? ????? ????????. ?? ????? ?????? ???? ????? ???????? ??? ??????????? ???? ??? ?? ???? ??? ????. ? ?????? ??? ??? ???????? ??? ????? ??? ??? ???? ???? ??? ??? ???? ????????, ????? ? ????????, ?? ??? ?????? ??????? ?? ????????????? ??? ?? ?????? ?????? ??? ???????? ??? ?????.

??????? ??? ??????????? ?????? ??? ?????? ???????? ??? ????, ?? «?????????» (???? ??? ? ?????? ????????? «???????????») ?????? ????, ????? ??????? ? ??. ????????? ? ??????????? ??? ??????????? ? ???? ???? ????????? ???? ??. ?????? ??? ????????. ? ?????????? ???????? ????? ??? ????? ??? ???????? ????? ? ???? ???? ? ?? ???? ????? ? ????? ?? ???????? ??? ???, ??? ??????????? ??????????? ??? ? ???????? ????? ?? «???? ?????». ? ????????? ???? ????? ???????? ??? ? ???????? ??? ????? ????? ??? ??????????? ?????? ???? ????? ?????? ??? ? ????? ??? ????, ???? ?? ????????? ?????? ?? ????? ??? ????????, ????????? ??? ??????????? ???????? ???? ??? ??????? ??? ???????? ?????, ???? ????. ?? ??? ????????? ??? ? ???????? ??? ??. ??????? ???? ??? ???????? ????? ??? ????? ?????? ??????? ????: ??? ? ???? «?????», ????????? ?????? ??? ???? ??? ????? ??? ????? ????, ??????????? ??? ???? ?? ???? ???? ?????? ????, ??? ???????? ???? ??????, ? ????? ?? ????????, ???? ????? ??? ??????????? (??????????? ? ?????????????) ????????, ??? ?????? ? ????????? ??? ????? ????? ?? ?????? ???????, ???? ????????? ??? ???? ????? ?????? ???????? ??? ????? ??? ??????, ????? ????? ???????? ??? ????? ??? ??????, ????? ????? ????????. ???? ? ???????? ??????? ???? ???? ?????, ????? ??????? ??????? ??? ???????? ???? ??? ????? ????? ???????? ?????? ????.

????????? ?????? ??? ????????? ????????? ??? ????????????? ????? ????????, ??? ??? ????? ?????? ???? ??? ???? ??? ????????? ????????, ????? ????????? ? ??. ????????? ? ???????. ?? ????????? ???????? ?????? ???????? ???????? ??????????????? ?? ??????? ??? ???? ??? ?????? ?????? ? ???????? ???????? ????? ??????? ? ?????????????? ??????????? ??? ?????????? (????? ? ????? ??? ????????) ???? ???? ?????????? ????????. ???? ????? ? ????? ??? ?????? ???????? ????-??????????? ??? ?? ?????? ???? ????????? «????????» ????????? ??? ????????, ????? ??????? ???? ??? ??? ??????? ???????? ???????? ??? ???????? ????? ?’ ????????? ??? ??? ???????????? ????????? ??? ???????? ?????? ???? ? ????????? ??? ??? ?? ????????? ??? ????????, ??? ????????????? ????????????????????. ?? ????? ????????????? ?? ????????? ??? ????? ??? ?????? ????? ?? ????: ??????, ?????? ??????? ??? ???????? ?????? ??? ?????, ?????? ??? ???????????? ??? ??? ????????, ???? ???????? ??? ???????? ???? ??? ????.

?? ????? ??? ????? ????? «??????» ???? ??? «????????» ??? ???? ????? ? ??????? ????????? ??? ??? ????????? ????? ??? ??? ???????: ??? ?????????? ????? ?? ??? ???? ?????? ??? ???????? ??? ??? ??????? ??? ????? ???? ???????? ?’ ?????. ????????, ?????? ??????? ??? ???????. ?? ???? ???????? ???? ??? ??????? ???? ??? ????? ?????????? «????????????? ?????????? ????????» ?????? ?????? ?? ?????????????? ?? ????????? ?????????? ??? ???? ???? ?? ??? ???? ??? ?? «????????????» ???? ??? ??? ???????, ??????, ? ????? ???? ??? ???? ????? ????? ???????? ??? ????? ??? ????????. ?? ???? ??? ????? ? ???????? ??????????? ??? ??????????, ??? ????? ??? ?????? ?? ??????, ???? ??? ??????? ????? ????? ?? ???????, ???? ?????? ?? ???????????? ?? ???? ????????, ????????? ????????????? ??? ??????????, ?????????? ?? ??????????? ???? ? ?????????? ???????? ???? ??? ????????? ??? ???? ????.

???????????? ??????? ?????? ??? ????? ??? ??????? ???. ????? ????? ? ?????? ????? ??? ????, ?? ????????? ???? ?? ????, ???????? ? ???????? ???? ?? ???; ? ????????? ???? ????? ????????? ? ??. ????????? ??? ?’ ?????????? ??? (11, 36) ??????? ??????????. ??? ???? ?????? ???? ?? ??? ???????? ??? ?????. ? ????? ??????? ??? ??? ???? ??? ?????. ???? ????? ? ?????? ??? ????????? ???? ??? ??? ??? ? ??????? ??? ???????? ?? ??? ???????? ?????????? «??????????», ?? ????????? ?????? ??? ?????? ?? ????????? ?????? ??? ?? ???. ?? ??????? ????? ?????? ????? ???? ??? ???????-????????. ???? ????????, ???? ???????????? ?? ????????? ? ????????? ?????, «???? ?????? ?????? ???????, ??? ?? ??? ??????? ???????????? ?» – ?? ???????? ?? ?????????, ????? ???? ?? ????? ?????? ?? ???’ ??????.

Ευρισκόμαστε στη θεολογική και ανθρωπολογική καρδιά του Ησυχασμού. Η έκσταση-άνοδος προς τον Θεό προϋποθέτει, μας λέγει μ’ άλλα λόγια ο Παλαμάς, για να είναι πραγματική και αληθινή, μια προηγούμενη βαθύτατη κίνηση καθόδου ή κένωσης, ούτως ώστε ο άνθρωπος να βαστάσει και να σηκώσει προς το Θεό όχι μόνον εαυτόν αλλά ολόκληρη μαζί τη δημιουργία – του άλλους ανθρώπους αλλά και τα υπόλοιπα κτιστά όντα. Ο σταυρός αυτής της καθόδου αποτελεί τη μόνη απαράβατη προϋπόθεση για την αναστάσιμη άνοδο του πιστού προς τον Θεό. Η έκσταση δεν είναι έτσι μια κίνηση έξω από τη φύση των όντων (όπως ακριβώς αντιλαμβάνονται σήμερα το πρόσωπο οι σημερινοί ορθόδοξοι περσοναλιστές θεολόγοι, θεωρώντας το ακριβώς, κατά πλατωνίζοντα τρόπο, ως έκσταση/έξοδο από την, ταυτιζόμενη με την τυφλή αναγκαιότητα ή και την πτώση, φύση) αλλά είναι μια έκσταση προσωπική της ίδιας της κτιστής φύσεως προς τον Θεό.

Επιπλέον η έκσταση/άνοδος αυτή είναι αποφασιστικά και μόνον κοινωνική, όχι υπό την έννοια πως το συγκεκριμένο πρόσωπο καταργείται αλλά, αντιθέτως, τούτο το τελευταίο ακριβώς καθολικοποιείται. Έκσταση και κοινωνική καθολικοποίηση φαίνεται έτσι να συμπίπτουν: η μια αποδεικνύει την αλήθεια της άλλης. Το γεγονός αυτό μας επιτρέπει να ομιλούμε για την έκσταση καταρχήν ως κάθοδο, κίνηση σταυρική προς περιχώρηση και βασταγμό όλου του Είναι, η οποία, αυτή και μόνη, αποδεικνύει ότι η έκσταση ως άνοδος είναι πραγματική και κατά Θεόν αληθινή. Είναι μ’ αυτήν ακριβώς την έννοια που μπορούμε ακριβώς να υποστηρίξουμε πως ο ορθόδοξος Ησυχασμός, όταν είναι θεολογικά υγιής, δεν αποτελεί τίποτα άλλο παρά βιωμένη εκκλησιολογία…

[Συνεχίζεται]